

Matej Slapar
državni svetnik

Številka: 501-01-1/2024/1
Kamnik, 26. 2. 2024

2

Gospod
Marko Lotrič
predsednik Državnega sveta

**Zadeva: Vprašanja in pobuda v zvezi z reorganizacijo nujne medicinske pomoči
v Zdravstvenem domu dr. Julija Polca Kamnik**

Na podlagi 66. in 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20, 123/20, 67/22 in 69/23) predlagam, da se na Vlado Republike Slovenije in Ministrstvo za zdravje naslovijo naslednja

v p r a š a n j a

- 1. Na podlagi katerih strokovnih kriterijev so bili oblikovani satelitski urgentni centri v zdravstvenih domovih, ki so določeni v 54. členu Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 (Ur. l. RS, št. 14/24)?**
- 2. Ali je bila opravljena analiza, kateri pacienti bodo obravnavani v satelitskem urgentnem centru Domžale ter, koliko pacientov s posameznimi stanji (poškodbe, internistična, nevrološka stanja, pediatrija...) se pričakuje, koliko pacientov bi potrebovalo rentgen ali opazovanje v opazovalnici, ipd., tako v rednem delovnem času kot v nočnem času, prek vikenda in praznikov? Ali bo satelitski urgentni center zagotavljal storitve zgolj za področje sedanje enote nujne medicinske pomoči (NMP) Domžale ali tudi za druga področja?**
- 3. Ali so bile izmerjene razdalje med ti. novimi satelitskimi urgentnimi centri (SUC) in najoddaljenejšimi lokacijami na področju posameznih na novo organiziranih SUC-ov? Kdo bo nosil odgovornost, če se bodo odzivni časi povečali in ekipe SUC-ov na teren ne bodo prišle pravočasno? Ali je bila izmerjena razdalja tudi med novimi SUC-i in obstoječimi urgentnimi centri?**
- 4. Ali je bila opravljena strokovna analiza, koliko bo zaradi vzpostavitve satelitskega urgentnega centra Domžale zmanjšan priliv pacientov z njegovega območja v Urgentni blok Kliničnega centra Ljubljana, kar naj bi bil glavni motiv za vzpostavitev SUC-ov?**
- 5. Kakšen koncept delovanja nujne medicinske pomoči je zaradi izpada enote nujne medicinske pomoči Zdravstvenega doma dr. Julija Polca Kamnik s seznama novih SUC-ov predviden na območju občin Kamnik, Komenda,**

Domžale in Urgentnega bloka Kliničnega centra Ljubljana (kakšen je celoten protokol dela, kdo je zadolžen za določene storitve, kateri pacienti bodo napoteni v konkretno zdravstveno ustanovo oz. kam bodo napoteni) po vzpostavitvi SUC-a v Domžalah?

in p o b u d a:

Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 (Ur. l. RS, št. 14/24) naj se spremeni tako, da Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik dobi status satelitskega urgentnega centra.

Obrazložitev:

Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik (v nadaljevanju: ZD Kamnik), ki sta ga ustanovili občini Kamnik in Komenda, skrbi za skoraj 37. 000 prebivalcev ter izvaja tudi dejavnost nujne medicinske pomoči (NMP) in dežurne službe.

Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 (Ur. l. RS, št. 14/24; v nadaljevanju: uredba), ki jo je Vlada sprejela 15. 2. 2024, predvideva novo mrežo NMP in v njenem okviru vzpostavitev 15 satelitskih urgentnih centrov (SUC) v zdravstvenih domovih Kočevje, Postojna, Tolmin, Sežana, Idrija, Ilirska Bistrica, Šmarje pri Jelšah, Sevnica, Kranj, Velenje, Litija, Črnomelj, Škofja Loka, Domžale, Ivančna Gorica in Grosuplje.

Kot izhaja iz uredbe, je iz mreže predvidenih satelitskih urgentnih centrov izpadel ZD Kamnik, vzpostavlja pa se sicer VUZ (vozilo urgentnega zdravnika), vendar zgolj za čas trajanja vzpostavitve satelitskega urgentnega centra v Domžalah. Ker Pravilnik o službi nujne medicinske pomoči (Uradni list RS, št. 81/15 in 93/15 – popr.) enot z VUZ-i izven mreže SUC in urgentnih centrov (UC) ne predvideva, je razumeti, da se ukinja zdravnik v nujni medicinski pomoči in dežurna služba na območju občin Kamnik in Komenda ter delovanje tovrstne službe preusmerja v občino Domžale oz. Zdravstveni dom Domžale, ko se tam vzpostavi SUC.

Načrtovana reorganizacija službe NMP je za občini Kamnik in Komenda, ki skupaj štejeta skoraj 37.000, nesprejemljiva, saj se njunim občankam in občanom bistveno otežuje oz. praktično onemogoča dostop do zdravnika v nujnih primerih, ko zaradi življenjske ogroženosti šteje vsaka sekunda.

Občini Kamnik in Komenda pokrivata skupaj skoraj 300 km² površin, pri čemer je dve tretjini lokalnih cest na dokaj zahtevnih hribovitih območjih. Ker je do najbolj oddaljene točke v občini Kamnik skoraj 30 km, se prebivalcem njenih najbolj oddaljenih naselij bistveno zmanjšuje dostopnost do NMP, saj bi bili ob izpadu kamniške NPM primorani voziti v bistveno bolj oddaljene Domžale.

Občina Kamnik ima 22 krajevnih skupnosti in 102 naselji, med katerimi je velika večina precej oddaljena od središča, skoraj polovica prebivalcev (slabih 16.000) pa živi izven mesta Kamnik z okolico. Z izjemo občinskega središča je reliefno izrazito razgibana občina, zaradi geografske značilnosti so številna naselja zelo oddaljena od

občinskega središča, kjer se nahaja ZD Kamnik. Poleg navedenega ne smemo prezreti dejstva, da na območju obeh občin delujeta dva domova starejših občanov (DSO) ter CIRIUS Kamnik, osrednja državna izobraževalno rehabilitacijska ustanova za gibalno ovirane otroke in mladostnike in tiste, ki imajo poleg gibalne oviranosti še druge posebne potrebe. Prav tako ne smemo prezreti Poslovne cone Komenda, kjer je zaposlenih preko 4.000 oseb. Z vidika reševanja življenj šteje vsaka sekunda, zato je povsem nerealno pričakovati, da lahko vozilo NMP iz Domžal pripelje na kraj reševanja hitreje, kot je to mogoče iz Kamnika.

Enota kamniške NMP je npr. leta 2023 opravila skoraj 800 hišnih obiskov in preko 3.330 nujnih intervencij z zdravnikom. NMP Zdravstvenega doma dr. Julija Polca Kamnik je lani zabeležila 12.413 obravnav bolnikov. Ekipe kamniške njune medicinske pomoči so visoko strokovno usposobljene, poleg tega poznajo svoja območja z zahtevnim cestnim omrežjem in dostopne poti do oddaljenih naselij, kar je v nujnih primerih, ko štejejo minute ali celo sekunde, življenjskega pomena, saj prostorsko dokaj izolirana in težko dostopna območja marsikatera navigacija niti ne najde ali niso pokrita s signalom. Ob tem je treba upoštevati tudi višje ležeče poseljene kraje na nadmorski višini med 500 in 800 metri, katerih dostopnost v zimskem času je še dodatno otežena. Poleg tega ne smemo prezreti dejstva, da živi v oddaljenih in težko dostopnih krajih Tuhinjske doline, doline Črne ter v zaselkih pod Krvavcem številno starejše prebivalstvo, za katere obstaja precejšnja verjetnost, da se v nujnih primerih, ko bi lahko bilo njihovo življenje ogroženo, ne bodo odločili za obisk zdravnika v bistveno bolj oddaljenem Zdravstvenem domu Domžale (SUC Domžale).

Postavlja se vprašanje, če so bile izmerjene razdalje med novimi SUC in najoddaljenejšimi lokacijami na področju posameznih na novo organiziranih SUC-ov? Razdalja med aktualnim sedežem zdaj zelo dobro delujoče in usposobljene ekipe Nujne medicinske pomoči Kamnik in na novo predvidenim SUC Domžale je namreč 15 minut, kar pomeni, da se bo odzivni čas povečal vsaj za teh 15 minut. Postavlja se vprašanje, kdo bo nosil odgovornost, če se bodo odzivni časi povečali in ekipe SUC-ov na teren ne bodo prišle pravočasno. Medtem ko so ekipe z zdravnikom v zdaj zelo dobro delujočem sistemu pravočasno prišle na lokacije, se načrtuje dobro delujoč sistem reorganizirati. Če že, naj se reorganizirajo ekipe, kjer sistem ne deluje. Na področju zelo razvejanih občin Kamnik in Komenda sistem zelo dobro deluje, zelo hitra prisotnost ekipe z zdravnikom pa se zagotavlja tudi zavodu CIRIUS Kamnik in DSO, ki sta od sedanje NMP oddaljena dobrih 100 metrov, po novem pa bosta od novega SUC v Domžalah oddaljena več kot 10 kilometrov, kar predstavlja dodatnih več kot 10 minut. Ob tem se postavlja tudi vprašanje razdalje med novimi SUC-i in obstoječimi urgentnimi centri? Med SUC Domžale in urgentnim centrom Ljubljana je zgolj 11 km oz. cca 6 minut nujne vožnje z reševalnim vozilom.

Poleg vsega navedenega se postavlja vprašanje strokovnih kriterijev pri opredeljevanju satelitskih urgentnih centrov. Medtem ZD Kamnik ni opredeljen kot satelitski urgentni center, pa so v vladni uredbi satelitski urgentni centri določeni v zdravstvenih domovih, ki pokrivajo mnogo manjša območja oz. površino, kot jo imata občini Kamnik in Komenda, ali pa mnogo manjše število prebivalcev, kot jih imata občini Kamnik in Komenda, kjer je treba upoštevati tudi porast števila turistov v času turistične sezone, ter se nahajajo v neposredni bližini urgentnih centrov v bolnišnicah.

Demografska struktura in število prebivalcev občin Kamnik in Komenda, njihovo zdravstveno stanje ter število intervencij izkazuje, da je nujno, da Zdravstveni dom dr. Julija Polca Kamnik, ki izvaja zdravstvene storitve na zahtevnem terenu in v težkih pogojih, pridobi satelitski urgentni center oz. ohrani ustrezno sestavo ekipe za delo v dežurni službi oz. standard dejavnosti NMP. S tem bi zagotovili kakovostno oskrbo občank in občanov Kamnika in Komende v primeru najhujših urgentnih stanj.

Ker so v skladu z določili Zakona o lokalni samoupravi župani dolžni poskrbeti za vzpostavitev pogojev v lokalni skupnosti, ki njenim občankam in občanom omogočajo varno in kvalitetno življenje, kar vključuje tudi njihovo zdravje, je nujno, da se aktivnosti v zvezi z reorganizacijo danes dobro delujoče nujne medicinske pomoči v Zdravstvenem domu dr. Julija Polca Kamnik uskladijo z deležniki na lokalni ravni.

Državni svetnik
Matej Slapar, l. r.